

КНР І ВІЙНА. ВІЙСЬКОВИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Крім порівняно невеличкого ринку збуту й такого собі ресурсу для імпорту, Україна досі цікавила Пекін лише в одному аспектові: чи відкриє вона торговельне (або навіть дипломатичне) представництво Тайваню. Усі роки посольство КНР в Україні мало саме таке головне завдання, а всі раціональні пропозиції українських урядових і неурядових інституцій щодо відкриття в Україні торговельного представництва Тайваню, як це є в низці країн світу з РФ включно, завершувалося ультиматумами посла КНР і/або виходом китайців безпосередньо на президента України. Усі дотеперішні українські лідери виявлялися лояльними до китайських національних інтересів. Хоча, в разі відкриття ТП Тайваню, ми нічого, крім низькоякісної продукції з КНР, не втратили б. На деякий час. Проте отримали б десятки мільярдів доларів інвестицій з Тайваню.

Нічим іншим ми Китай не цікавили, і якби Україна припинила існування й перейшла під контроль Москви, то в Пекіні лише зітхнули б із полегшенням. Експорт-імпорт нікуди б не дівся, а, в контексті надання росіянами у тривалу власність мільйонів гектарів Забайкалля, не виключено, що більш лояльна до китайських національних інтересів Москва передала б їм у оренду й українські чорноземи. За Януковича вони саме це питання й пробивали.

Звідки в українців такий страх перед китайцями чи увага до китайських національних інтересів, незрозуміло. Може, пояснив би Горбулін, який у 90-

х публічно «розгромив» керівництво СБУ й відділ контррозвідки СБУ в Дніпропетровській області, коли ті затримали «на гарячому» китайських шпигунів, що отримали таємні документи про ракетобудування на «Південмаші». Тоді Секретар РНБО пояснив причину негайного звільнення в.о. голови СБУ В. Горбатюка тим, що контррозвідники «не врахували політичного аспекту» (якось так). Як чиновник і академік уявляє «політичний аспект» у національному кримінальному праві – невідомо. Хоча я одразу запитав би про той «асpekt» колишнього директора Південмашу Кучму, який на час заволодіння китайцями таємними документами з Південмашу був уже президентом України. Перед китайцями тоді вибачилися і відпустили. Стратегічний партнер, або щось таке.

Ми й зараз були б для КНР порожнім місцем, проте сталося так, що Україна стала загрожувати китайським національним інтересам. Заради справедливості, Пекіну Україна, загалом, не заважала, і до російської агресії китайці поставилися стримано, хоч і не без інтересу – зміна кордонів України нібито відкривала їм шлях до ліквідації Тайваню. Проте коли виникнув ризик поразки РФ в Україні, у Піднебесній не на жарт захвилювалися. І це не лише тому, що китайці люблять росіян, а, головним чином, тому, що поразка РФ означає перемогу Заходу й західної зброї, міжнародного права. Перемога України означала б: 1) політичну, інституційну й військову перевагу Захо-

ду; 2) посилення Заходу за рахунок умовного або й згодом формального військового альянсу з Україною. А це, своєю чергою, означає для Пекіну: Тайвань окупувати, як це мала б зробити РФ з Україною, вже не вийде; правовий прецедент агресії – негативний; Захід набув досвіду новітньої війни з такою ж зброєю, якою оснащені ЗС КНР, і переміг; і – головне в головному – проголошений Пекіном намір до 2027 року знищити Тайваньську державність – залишиться порожніми словами у програмових документах Китайської комуністичної партії. Хоча я б не радив китайським товаришам сильно засмучуватись, адже робити порожні обіцянки для Пекіну не вперше – один із п'яти підписів під Будапештським меморандумом належить саме КНР.

На місці української дипломатії у кожному випадку, коли б ішлося про якісь відносини з КНР, я б запитував: «Як китайські комуністи розглядають військово-технічну та інша допомогу агресорові, з уваги на Статут ООН та гарантії в Будапештському меморандумі?» І, звичайно, уже розглядав би відкриття не лише ТП, але й посольства Тайваню в Україні. Ось тоді варто було б подивитися на китайських «товаришів».

В ООН КНР як постійний член РБ поводить себе як стриманий, але послідовний союзник агресора. Статут ООН? – Ні. Не читали. І це ще одна ознака, що китайці не дуже переймаються проблемою «зберегти обличчя». Після перемоги України ніякої агресії проти Тайваню не буде. Просто, КПК переписуватиме термін ліквідації Острова свободи від з'їзду до з'їзду, як КПРС переписувала термін побудови комунізму. Вони всі такі.

Звичайно, коли нарешті дійдуть руки й до ООН, коаліція переможців, яка засновуватиме нову, більш ефективну, глобальну безпекову організацію, позиція КНР, яка наразі не лише ігнорує вимоги Статуту ООН у частині ставлення до агресора й жертви агресії, але й надає агресорові військову й політичну допомогу, буде враховано. Чи варто воно того для «великого китайського народу», питання відкрите.

Василь ЛАПТІЙЧУК

Сторінка автора у Фейсбуці

